

مراء ناپسندی مراء و پافشاري بر سخن نادرست/ راه علاج مراء چیست

صفت نادرستی است و وقتی روحیه جدل و مراء در انسان ایجاد شد، انسان همواره تلاش می کند حرف خود را بر کرسی بنشاند و این روحیه از خودپسندی و خودخواهی ناشی می گردد.

"مراء" صفت نادرستی است و وقتی روحیه جدل و مراء در انسان ایجاد شد، انسان همواره تلاش می کند حرف خود را بر کرسی بنشاند و این روحیه از خودپسندی و خودخواهی ناشی می گردد.

به گزارش خبرگزاری مهر، یکی از ویژگی های ناپسند اخلاقی که انسان می تواند گرفتار آن شود "مراء و پافشاري برخطا" است. مراء یعنی رد کردن سخن دیگری و اثبات برتری خود، بدین سان که وقتی انسان اشتباهی می کند حاضر نمی شود به اشتباه خود اعتراف کند و سخن خود را با مطلب نادرست دیگری توجیه می کند و درصدد ترمیم آن بر می آید و این کار را مرتباً انجام می گیرد. چون هر بار که انسان بر اشتباه خود پای می فشرده، طرف مقابل نیز که می نگرد دیگری مطلب باطلی را حق جلوه می دهد در رد سخن او پافشاري می کند.

وقتی روحیه جدل و مراء در انسان ایجاد شد همواره تلاش می کند حرف خود را بر کرسی بنشاند و این روحیه از خودپسندی و خودخواهی ناشی می گردد؛ یعنی انسان نمی خواهد بگوید اشتباه کردم و اعتراف به اشتباه را موجب پایین آمدن شان و مرتبه خود می داند او با اینکه می داند اشتباه کرده نمی خواهد دیگران بفهمند که اشتباه کرده است. از این جهت وقتی مطلب را توضیح می دهند و او را متوجه اشتباه خود می سازند و با یکدنگی رد می کند و سخن خود را حق جلوه می دهد و می گوید آنچه من گفتم درست است.

شکی نیست که مراء از آزار به دیگران و بر انگیختن خشم و اعتراض طرف مقابل خالی نیست از این جهت مراء موجب می گردد که مراءکنندگان به جان هم افتند و هرکس تلاش کند که حرف خود را برتری بخشد. از این جهت پیامبر(ص) فرمودند: مراء را کنار نهید که حکمت آن آشکار نیست، یعنی حکمتی در آن نیست و کسی از شر آن ایمن نیست.

مراء و پافشاري بر سخن نادرست خود، صفت نادرستی است و متأسفانه بعضی از اهل علم نیز به آن آلوده می گردند. در هنگام بحث وقتی رای غلطی مطرح می کند بر رای خود پافشاري می کند و اگر بخواهد تسلیم رقیقش شود احساس شکست می کند به خصوص اگر شخص سومی نیز ناظر گفتگو باشد که برای حفظ آبروی خود بیشتر تلاش می کند و از حرف خود دفاع می کند به خصوص اگر آن شخص سوم مریدش نیز باشد. بالاخره همه اینها انگیزه می شوند که انسان تن به حق ندهد و ناحق را بر حق ترجیح دهد.

با توجه به آفاتی که در نتیجه لجاجت و مراء متوجه انسان می گردد جا دارد که انسان به مبارزه با این خصیصه ناپسند همت گمارد. از جمله آفاتی که مراء در پی دارد وادار گشتن انسان به ارائه نظریه های غیر واقعی است. امیرمومنان علی(ع) می فرماید؛ پافشاري های لجوجانه رای انسان را فاسد می کند و او را به اظهار نظرهای غیر واقعی وا می دارد.

راه علاج و مبارزه با مراء

اما راه علاج و مبارزه با مراء و پافشاري بر نظر نادرست خود به این است که کبری را که موجب می گردد اظهار فضل کند از درون خود ریشه کن سازد و بداند که مراء موجب کدورت و دشمنی می شود و الفت و برادری را از بین می برد. همچنین زینده انسان است که سعی می کند مراء و جدال را کنار نهد و رویه ضد آن را پیش گیرند و همواره تسلیم سخن حق شوند و گفتار و سخن نیک داشته باشند که در نتیجه روحیه بزرگواری و حق پذیری ملکه آنان گردد و خصیصه مراء و جدال از دلشان ریشه کن شود.

برای کنار نهادن مراء و جدل انسان باید به خود بقبولاند که هر کس خواه ناخواه دچار اشتباه و لغزش می شود و چنان نیست که همه انسانها مصون از اشتباه باشند تنها معصومین مصون از اشتباه هستند و دیگر افراد ممکن است اشتباه کنند یا در بیان و نقل چیزی اشتباه می کنند و یا در فهم و درک آن. این چیز دور از انتظاری نیست و برای همه رخ می دهد پس نباید عیب تلقی گردد. البته

انسان باید سعی کند کمتر اشتباه کند ولی اگر اشتباه کرد نباید آن را عیب بزرگی تلقی کند و فکر کند آبرویش ریخته شد و شکست خورد.

در درجه دوم وقتی فهمید اشتباه کرد فوراً به اشتباه خود اعتراف کند و بگوید من اشتباه کردم و حق با شماست البته در دفعه اول سخت است که به اشتباه خود اعتراف کنیم، اما پس از آن وقتی شیرینی اعتراف به اشتباه را درک کرد و فهمید که اشتباه در نظر و رای عیب نیست برایش آسان می‌گردد.

در نتیجه می‌توان گفت اگر انسان سعی کند حرفهای اشتباه خود را توجیه کند و سر پوش بر اشتباهاتش بنهد اعتماد دیگران از او سلب می‌گردد و وقتی حرف حسابی و درست نیز زد به آن توجه نمی‌کنند اما وقتی به اشتباه خود اعتراف کرد و تسلیم نظر صحیح شد به حرفهای او اعتماد می‌کنند چون می‌دانند که او سر سری حرف نمی‌زند و در نتیجه این رفتار موقعیت اجتماعی او نیز بهتر می‌شود.

منابع :

- بحار الانوار، ج 2

- غررالحکم، ص 31